

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
VERICA TRSTENJAK
din 24 iunie 2010¹

1. Prin prezenta cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE², Finanzgericht Hamburg (denumit în continuare „instanța de trimitere”) urmărește să se stabilească dacă se poate considera compatibilă cu principiul proporționalității aplicarea unei taxe vamale specifice de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere pentru conserve de ciuperci din genul *Agaricus*, și anume ciuperci (denumite în continuare „conserve de ciuperci”), importate, în afara contingentului prevăzut, din Republica Populară Chineză în Comunitate.

compatibilă cu principiul proporționalității³. Totuși, acele sume suplimentare reprezentau prelevări agricole autonome ale Uniunii. Prezenta cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare urmărește să se stabilească dacă criteriile pe care Curtea le-a aplicat în cadrul aprecierii prelevărilor agricole autonome sunt aplicabile și taxelor vamale specifice, în prezent în vigoare în locul respectivelor sume suplimentare, a căror valoare corespunde de altfel unei taxe vamale maxime negociate și stabilite în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC).

2. În trecut, Curtea a mai avut ocazia să se pronunțe cu privire la întrebarea dacă prelevarea unor sume suplimentare pentru importul de conserve de ciuperci din state terțe este

1 — Limba originală: germana.

2 — În conformitate cu Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la 13 decembrie 2007 (JO C 306, p. 1), procedura preliminară este reglementată în prezent la articolul 267 TFUE.

3 — A se vedea Hotărârea din 15 iulie 1982, Edeka Zentrale (245/81, Rec., p. 2745), Hotărârea din 12 aprilie 1984, Wünsche (345/82, Rec., p. 1995), Hotărârea din 16 octombrie 1991, Werner Faust (C-24/90, Rec., p. I-4905), Hotărârea din 16 octombrie 1991, Wünsche (C-25/90, Rec., p. I-4939), Hotărârea din 16 octombrie 1991, Wünsche (C-26/90, Rec., p. I-4961), Hotărârea din 4 iulie 1996, Hüpeden (C-295/94, Rec., p. I-3375), și Hotărârea din 4 iulie 1996, Pietsch (C-296/94, Rec., p. I-3409).

I — Dreptul aplicabil

A — Dreptul comercial internațional

3. Prin Decizia 94/800/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 privind încheierea, în numele Comunității Europene, referitor la domeniile de competența sa, a acordurilor obținute în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay (1986-1994)⁴, Comunitatea a aderat la Acordul OMC și la o serie de acorduri multi- și plurilaterale. Dintre acordurile multilaterale fac parte, printre altele, Acordul General pentru Tarife și Comerț 1994⁵ (denumit în continuare „GATT 1994”) și Acordul privind agricultura⁶.

4. GATT 1994 conține și prevederile Acordului General pentru Tarife și Comerț din 1947 (denumit în continuare „GATT 1947”), printre care se numără în special, la articolul 1 alineatul (1), clauza națiunii celei mai favorizate. Potrivit clauzei națiunii celei mai

favorizate, orice avantaje, înlesniri, privilegii sau imunități, acordate de o parte contractantă unui produs originar sau având ca destinație oricare altă țară, vor fi extinse imediat și necondiționat pentru toate produsele similare originare sau având ca destinație teritoriile tuturor celorlalte părți contractante.

5. Articolul II din GATT 1947 reglementează listele de concesiuni ale membrilor OMC. La alineatul (1) litera (a) al acestui articol se prevăd următoarele:

„Fiecare parte contractantă va acorda, din punct de vedere comercial, celorlalte părți contractante, un tratament care nu va fi mai puțin favorabil decât cel prevăzut în partea respectivă a listei corespunzătoare anexate prezentului Acord.”

6. Articolul 4 din Acordul privind agricultura reglementează accesul pe piețe și prevede:

„(1) Concesiunile privind accesul pe piață conținute în listele membrilor se referă la consolidări și reduceri de tarife și la alte

4 — JO L 336, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 10, p. 3.

5 — JO L 336, p. 20, Ediție specială, 11/vol. 10, p. 28.

6 — JO L 336, p. 22.

angajamente privind accesul pe piață, specificate în aceste liste.

8. Articolul 5 din Acordul privind agricultura prevede o clauză specială de salvagardare în legătură cu importul de produse agricole. O condiție pentru a putea invoca această clauză este ca produsele respective să fie desemnate în liste cu simbolul „CSS”. Pe listele OMC ale Comunității, mărfurile încadrate la codul NC 20031030 nu sunt desemnate cu acest simbol.

(2) Membrii nu trebuie să mențină măsuri de tipul celor care au trebuit să fie transformate în taxe vamale propriu-zise, nici nu recurg și nici nu revin la astfel de măsuri, cu excepția celor prevăzute în articolul 5 și în anexa 5.”

7. Nota de subsol 1 cu privire la noțiunea „măsuri” cuprinsă în articolul 4 are următorul conținut:

„Aceste măsuri cuprind restricțiile calitative la import, prelevările variabile la import, prețurile minime la import, regimurile de import discreționare, măsurile netarifare aplicate prin intermediul întreprinderilor comerciale de stat, autolimitările la export și măsurile similare la frontieră, altele decât taxele vamale propriu-zise [...]”

9. În cadrul Rundei Uruguay, Comunitatea s-a angajat ca pentru mărfurile încadrate la codul NC 20031030, în cadrul unui contingent de 62660 t, să perceapă o taxă *ad valorem* de maximum 23 %. Suplimentar s-a angajat ca, în afara acestui contingent, să perceapă o taxă *ad valorem* maximă de 18,4 % și o taxă specifică de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere. Aceste angajamente au fost luate prin listele OMC ale Comunității. Republica Populară Chineză este membru al OMC de la 1 decembrie 2001. Începând

cu 1 ianuarie 2007, Comunitatea a prevăzut o mărire la 23750 t a contingentului pentru mărfurile din Republica Populară Chineză încadrate la codul NC 2003 1030⁷.

producției agricole, precum și prin utilizarea optimă a factorilor de producție și, în special, a forței de muncă;

b) asigurarea în acest fel a unui trai echitabil pentru populația agricolă, în special prin majorarea venitului individual al lucrătorilor din agricultură;

B — *Dreptul comunitar*⁸

c) stabilizarea piețelor;

10. În conformitate cu articolul 33 alineatul (1) CE, politica agricolă comună are următoarele obiective:

d) garantarea siguranței aprovizionărilor;

„a) creșterea productivității agriculturii prin promovarea progresului tehnic, prin asigurarea dezvoltării raționale a

e) asigurarea unor prețuri rezonabile de livrare către consumatori.”

7 — A se vedea Decizia 2006/398/CE a Consiliului din 20 martie 2006 privind încheierea unui acord sub forma unui schimb de scrisori între Comunitatea Europeană și Republica Populară Chineză în temeiul articolului XXIV alineatul (6) și al articolului XXVIII din Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT) 1994 privind modificarea concesiilor din listele de angajamente ale Republicii Cehe, Republicii Estonia, Republicii Cipru, Republicii Letonia, Republicii Lituania, Republicii Ungare, Republicii Malta, Republicii Polone, Republicii Slovenia și Republicii Slovace în cursul aderării lor la Uniunea Europeană, JO L 154, p. 22, Ediție specială, 11/vol. 46, p. 104.

8 — În aceste concluzii, noțiunea de drept comunitar se utilizează în măsura în care *ratione temporis* se aplică încă dreptul comunitar, iar nu dreptul Uniunii.

11. În conformitate cu articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 2658/87 al Consiliului din 23 iulie 1987 privind Nomenclatura tarifară și statistică și Tariful vamal comun⁹, în versiunea modificată prin

9 — JO L 130, p. 42, Ediție specială, 02/vol. 4, p. 3.

Regulamentul (CE) nr. 254/2000 al Consiliului din 31 ianuarie 2000 de modificare a Regulamentului nr. 2658/87¹⁰ (denumit în continuare „Regulamentul nr. 2658/87 în versiunea modificată”), se introduce de către Comisie o Nomenclură combinată (denumită în continuare „NC”). În conformitate cu articolul 1 alineatul (3) prima teză din Regulamentul nr. 2658/87 în versiunea modificată, Nomenclura combinată este inclusă în anexa 1. Potrivit celei de a doua teze a acestui alineat, în anexă sunt prevăzute mai ales ratele drepturilor Tarifului vamal comun (denumit în continuare „TVC”).

12. Articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2658/87 în versiunea modificată are următorul cuprins:

„Comisia adoptă în fiecare an un regulament care include versiunea completă a Nomenclurii combinate, împreună cu ratele drepturilor vamale în conformitate cu articolul 1, astfel cum rezultă din măsurile adoptate de Consiliu sau de Comisie. Regulamentul respectiv se publică până la 31 octombrie în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* și se aplică de la 1 ianuarie anul următor.”

13. Potrivit articolului 9 alineatul (2) prima liniuță din Regulamentul nr. 2658/87 în versiunea modificată, dispozițiile adoptate la alineatul (1) nu pot modifica ratele drepturilor vamale.

14. Anexa I la Regulamentul nr. 2658/87 în versiunea modificată a fost înlocuită prin Regulamentul (CE) nr. 1719/2005 al Comisiei din 27 octombrie 2005 de modificare a anexei I la Regulamentul nr. 2658/87¹¹, începând cu 1 ianuarie 2006.

15. Partea I din anexa I la Regulamentul nr. 1719/2005 cuprinde dispoziții preliminare, printre care se numără și o listă a semnelor, a abrevierilor și a simbolurilor utilizate. Conform acesteia, abrevierea „kg/net eda” are semnificația „kilogram greutate netă după scurgere”.

16. Partea a II-a din această anexă cuprinde TVC aplicabil în speță la data faptelor. Capitolul 20 din TVC se referă la preparate din legume, din fructe sau din alte părți de plante. În acest capitol se află următoarele poziții:

10 — JO L 28, p. 16, Ediție specială, 02/vol. 12, p. 33.

11 — JO L 286, p. 1.

Cod NC	Denumirea mărfurilor	Rata dreptului convențional (%)	Unitate suplimentară
1	2	3	4
2003	Ciuperci și trufe, preparate sau conservate, altfel decât în oțet sau acid acetic:		
2003 10	— Ciuperci din genul <i>Agaricus</i>		
2003 10 20	— — conservate provizoriu, complet fierte	18,4 + 191 €/100 kg/net eda ⁽¹⁾	kg/net eda
2003 10 30	— — altele	18,4 + 222 €/100 kg/net eda ⁽¹⁾	kg/net eda

17. Nota de subsol 1 are următorul cuprins:

din 7 decembrie 2005 de modificare a Regulamentului nr. 1864/2004 ¹³ (denumit în continuare „Regulamentul nr. 1864/2004 în versiunea modificată”) au următorul cuprins:

„Valoarea specifică este, ca măsură autonomă, percepută pe greutatea netă uscată.”

18. Regulamentul (CE) nr. 1864/2004 al Comisiei din 26 octombrie 2004 privind deschiderea și gestionarea contingentelor tarifare pentru conserve de ciuperci importate din țări terțe ¹² reglementează contigentele în cadrul cărora se acordă un acces favorizat pe piețe. Considerentele (1), (7) și (10) ale acestui regulament în versiunea modificată prin Regulamentul (CE) nr. 1995/2005 al Comisiei

„(1) În urma acordului privind agricultura, încheiat în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay, Comunitatea și-a luat angajamentul de a deschide, în anumite condiții și începând cu 1 iulie 1995, contingentele

¹² — JO L 325, p. 30.

¹³ — JO L 320, p. 34.

tarifare comune pentru anumite conserve de ciuperci din genul *Agaricus*, încadrate la codurile NC 0711 90 40, 2003 10 20 și 2003 10 30.

importante de preț, precum și efectele negative pentru producătorii comunitari. În acest scop, ar trebui încurajată într-o mai mare măsură concurența dintre importatori și ar trebui reduse sarcinile administrative care le încum-bă.” [traducere neoficială]

[...]

- (7) Fără a anticipa rezultatele negocierilor în cadrul articolului XXIV alineatul (6) din GATT 1994, pentru a menține fluxurile comerciale tradiționale și pentru a garanta în același timp că piața comunitară rămâne deschisă pentru noi membri, în cadrul reglementării contingentelor tarifare pentru conservele de ciuperci din genul *Agaricus spp.* care urmează să fie importate în Comunitate trebuie să se țină seama de preferințele tarifare prevăzute în Acordul de aderare a Bulgariei și României. [...]

19. Articolul 1 alineatul (1) din acest regulament prevede, printre altele, contingente tarifare pentru importul conservelor de ciuperci care se încadrează la codul NC 2003 10 30. În conformitate cu articolul 1 alineatul (2) prima teză din acest regulament, taxa vamală *ad valorem* pentru produsele încadrate în codul NC 2003 10 30 este de 23 %.

[...]

- (10) Este necesar să se asigure în continuare aprovizionarea corespunzătoare a pieței comunitare cu produsele în cauză la prețuri stabile, reducându-se totodată la minimum denaturările inutile ale pieței sub forma unor fluctuații

20. Regulamentul (CE) nr. 980/2005 al Consiliului din 27 iunie 2005 de aplicare a unui sistem de preferințe tarifare generalizate¹⁴ prevede la articolul 1 alineatul (1) aplicarea unui sistem comunitar de preferințe tarifare generalizate. În conformitate cu alineatul (2) al acestei prevederi, sistemul cuprinde un regim general, precum și regimuri speciale. La articolul 2 din acest regulament se precizează că țările care beneficiază de regimurile

¹⁴ — JO L 169, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 41, p. 60.

speciale sunt enumerate în anexa I. În anexa I, China este menționată drept una dintre țările pentru care se aplică regimul general. În conformitate cu articolul 4 din acest regulament, produsele care intră sub incidența regimului general sunt enumerate în anexa II. Anexa II face trimitere și la capitolul 20 din TVC, din care face parte codul NC 2003 1030.

22. În conformitate cu anexa II, produsele cuprinse în capitolul 20 din TVC sunt încadrate în categoria produselor sensibile.

21. Articolul 7 alineatul (2) prima teză și alineatul (5) din acest regulament prevede:

„(2) Drepturile vamale *ad valorem* din Tariful vamal comun aplicabile produselor enumerate în anexa II ca produse sensibile se reduc cu 3,5 puncte procentuale.

[...]

(5) În cazul în care drepturile din Tariful vamal comun aplicabile produselor enumerate în anexa II ca produse sensibile conțin drepturi vamale *ad valorem* și drepturi specifice, drepturile specifice nu fac obiectul unor reduceri.”

II — Situația de fapt

23. La 6 martie 2006, societatea, al cărei proprietar era Barsoum Chabo (denumit în continuare „reclamantul din acțiunea principală”), a solicitat punerea în liberă circulație în cadrul Comunității a unui număr de 1 000 de cutii cu conserve de ciuperci din Republica Populară Chineză. Marfa a fost înregistrată sub codul NC 2003 9000 drept „ciuperci, în saramură, conservate altfel decât în oțet” (alte ciuperci din genul *Agaricus*). Vămuirea s-a efectuat corespunzător înregistrării, cu aplicarea unei rate a taxei vamale de 14,9%.

24. Înaintea datei de 6 martie 2006, societatea reclamantului din acțiunea principală importase deja produse înregistrate cu date similare de identificare. Cu ocazia unui import anterior s-a efectuat o verificare a

mărfurilor. În urma unei decizii de impunere a taxelor vamale emise în urma acestei verificări a reieșit că aceste mărfuri importate anterior nu pot fi încadrate la codul NC 2003 90 00. În conformitate cu decizia de impunere a taxelor vamale, era vorba de fapt despre conserve de ciuperci încadrabile la codul NC 2003 10 30.

III — Procedura în fața instanței de trimitere

25. Prin decizia din 27 februarie 2007, Hauptzollamt Hamburg-Hafen (denumit în continuare „pârâtul din acțiunea principală”) a perceput retroactiv de la reclamantul din acțiunea principală taxe la import în cuantum total de 27 507,13 euro pentru importurile efectuate la data de 6 martie 2006. Prin această decizie, pârâtul din acțiunea principală a dispus, pe baza deciziei de impunere a taxelor vamale, încadrarea conservelor de ciuperci la codul NC 2003 10 30 și a aplicat o taxă *ad valorem* de 14,9% plus o taxă specifică de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere. La 5 martie 2007, reclamantul din acțiunea principală a depus contestație împotriva acestei decizii, contestația fiind respinsă la 7 decembrie 2007.

26. La 9 ianuarie 2008, reclamantul din acțiunea principală a introdus o acțiune în fața instanței de trimitere prin care solicită anularea deciziei de impunere din 21 februarie 2007 în versiunea formulată în soluționarea contestației din 7 decembrie 2007. În susținerea acțiunii, reclamantul afirmă, printre altele, că taxa vamală specifică de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere ar fi disproporționată întrucât echivalează cu o interdicție de import. Pârâtul din acțiunea principală solicită respingerea acțiunii. Acesta arată că taxa specifică nu este o măsură de protecție, ci o taxă vamală obișnuită. De asemenea, pârâtul susține că aceasta nu echivalează cu o interdicție a importului.

27. Potrivit constatărilor instanței de trimitere, conservele de ciuperci importate trebuie încadrate la codul NC 2003 10 30. Prin urmare, este aplicabilă rata taxei vamale valabilă pentru acest cod. Totuși, instanța de trimitere exprimă îndoieli cu privire la valabilitatea taxei vamale care rezultă din această poziție și ridică problema proporționalității taxei vamale specifice de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere. În acest context, instanța de trimitere face referire la Hotărârile Curții pronunțate în cauza C-26/90,

Wünsche¹⁵, și în cauza C-296/94, Pietsch¹⁶. În aceste hotărâri, Curtea constatare că sumele suplimentare care fuseseră prelevate pentru conservele de ciuperci din state terțe, în scopul înlăturării denaturărilor pieței comunitare, erau disproporționate din cauza nivelului lor excesiv.

necesar pentru eficacitatea unei măsuri de protecție. Prin urmare, taxa vamală specifică ar fi echivalentă cu o interdicție de import *de facto* și cu o sancțiune economică aplicată importatorilor. Acest lucru ar fi valabil chiar și atunci când s-ar lua în considerare oscilațiile de preț ca urmare a diferențelor calitative.

28. S-a pus întrebarea dacă această jurisprudență se poate aplica taxei vamale specifice de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere. Un argument în favoarea aplicării acestei jurisprudențe în cazul taxei vamale specifice în discuție este caracterul de măsură de protecție în beneficiul producătorilor comunitari pe care îl are atât taxa specifică, cât și sumele suplimentare. Taxa vamală specifică ce se aplică pentru importul conservelor de ciuperci în afara contingentului deschis prin Regulamentul nr. 1864/2004 ar avea rolul de a compensa avantajele legate de preț ale conservelor de ciuperci din Republica Populară Chineză. De asemenea, taxa vamală specifică ar atinge în cazul de față un quantum care depășește cu mult cuantumul

29. În acest context, instanța de trimitere precizează că prețul de achiziție pe care comercianții trebuiau să îl plătească pentru conservele de ciuperci din Republica Populară Chineză în perioada în discuție ar fi de 0,93 euro pe kilogram. De asemenea, prețul pentru conservele de ciuperci de calitate I provenite din Franța a fost în iunie 2007 de 2,70 euro pe kilogram, iar prețul pentru conservele de ciuperci felii, calitate a II-a, provenite din Comunitate a fost în iunie 2006 de 2,70 euro pe kilogram. Taxa vamală specifică s-ar situa la 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere, deci 2,22 euro pe kilogram.

30. Instanța de trimitere atrage atenția asupra faptului că taxa vamală specifică depășește cu mai mult de 200 % prețul de import al conservelor de ciuperci din Republica Populară Chineză. Mai mult decât atât, aceasta depășește

15 — Citată la nota de subsol 3.

16 — Citată la nota de subsol 3.

în mod regulat diferența dintre prețul de producție în Comunitate și prețul de import din Republica Populară Chineză. În sfârșit, instanța atrage atenția că taxa vamală specifică nici nu este diferențiată în funcție de categoriile de calitate.

scrise în termenul prevăzut la articolul 23 din Statutul Curții de Justiție.

IV — Întrebarea preliminară și procedura în fața Curții

31. Având în vedere îndoielile sale cu privire la compatibilitatea dintre taxa vamală specifică și principiul proporționalității, prin decizia de trimitere din 13 mai 2009, primită la grefa Curții la 15 iunie 2009, instanța de trimitere a adresat următoarea întrebare preliminară:

„Suma suplimentară de 222 de euro pentru 100 de kilograme greutate netă de produs, rezultată din rata taxei aplicabile țărilor terțe și din cea preferențială, prelevată la importul de conserve de ciuperci de genul *Agaricus* (poziția NC 2003 10 30) este nulă întrucât este contrară principiului proporționalității?”

32. Reclamantul din acțiunea principală, Consiliul și Comisia au depus observații

33. La 29 aprilie 2010 a avut loc o dezbatere la care au participat reprezentantul reclamantului din acțiunea principală, reprezentanții guvernului italian, ai Consiliului și ai Comisiei.

V — Principalele argumentele ale părților

34. Potrivit opiniei *reclamantului din acțiunea principală*, taxa vamală specifică în valoare de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere pentru produsele încadrate la codul NC 2003 10 30 este disproporționată.

35. În primul rând, potrivit acestuia, o asemenea valoare a taxei împiedică existența unei piețe în interiorul Comunității pentru ciupercile provenind din Republica Populară Chineză. Reclamantul din acțiunea principală arată că, din punctul de vedere al consumatorilor, ciupercile chinezești au o calitate considerabil inferioară celei a ciupercilor din Comunitate, din aceste motive ciupercile chinezești neputând fi comercializate în interiorul Comunității decât dacă prețurile

lor sunt în mod vădit mai mici decât prețul ciupercilor din Comunitate. Dacă se aplică o taxă specifică de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere, nu este posibilă stabilirea unor prețuri mici pentru acest produs. În plus, diferențierea conservelor de ciuperci pe categorii de calitate ar fi posibilă fără mari eforturi. De asemenea, se poate avea în vedere, ca mijloc mai puțin constrângător, acordarea de subvenții producătorilor comunitari pentru reducerea prețurilor ciupercilor produse în Comunitate. Aplicarea unei taxe vamale mai reduse ar corespunde și obiectivului politicii agricole comune, și anume acela de a asigura aprovizionarea consumatorilor la prețuri rezonabile.

36. Din datele prezentate de Comisie reiese că taxa vamală specifică împreună cu taxa *ad valorem* și cu contingentul prevăzut și-au atins deja scopul, iar o dereglare gravă a pieței ciupercilor în Comunitate nu mai reprezintă, prin urmare, un pericol. În plus, Comisia arată că aplicarea unei taxe vamale este contrară obiectivului de politică agricolă comună de a asigura creșterea productivității și utilizarea optimă a factorilor de producție.

37. În opinia *guvernului italian*, taxa vamală specifică în valoare de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere pentru produsele încadrate la codul NC 2003 10 30 este compatibilă cu principiul proporționalității.

38. Potrivit opiniei prezentate în numele guvernului italian, obiectivul urmărit prin taxa vamală specifică este asigurarea protecției producătorilor comunitari de ciuperci, aplicarea ei împiedicând scăderea drastică a prețurilor ciupercilor din Comunitate din cauza importurilor din Republica Populară Chineză. Prin urmare, taxa poate fi considerată adecvată pentru urmărirea acestui obiectiv. În plus, aplicarea taxei vamale specifice ar avea și un caracter necesar. O împărțire a ciupercilor în categorii de calitate nu este posibilă. Întrucât, din punctul de vedere al cumpărătorilor, produsele în discuție sunt conserve de ciuperci, prețul trebuie stabilit în funcție de nivelul de calitate cel mai înalt. Reducerea prețurilor pentru nivelurile inferioare de calitate ar determina consumatorii să se îndrepte către acestea. De asemenea, taxa vamală specifică nu reprezintă o interdicție de import *de facto*. În primul rând, taxa vamală specifică urmărește tocmai obiectivul de a împiedica importurile prea importante din statele terțe. În al doilea rând, trebuie constatat că ciupercile provenite din Republica Populară

Chineză au fost importate oricum în cantități care depășesc contingentele prevăzute. Prin urmare, în realitate, taxa vamală specifică nu a avut efectul unei interdicții de import.

39. În opinia *Consiliului*, taxa vamală specifică în valoare de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere pentru produsele încadrate la codul NC 2003 10 30 este compatibilă cu principiul proporționalității.

40. Hotărârile invocate de reclamantul din acțiunea principală au avut ca obiect prelevări agricole autonome. Acestea reprezintă măsuri de protecție ale Comunității adoptate în scopul stabilizării prețurilor pentru produsele comunitare. Având în vedere acest obiectiv, pentru prelevările agricole autonome, stabilirea intenționată a unor sume suplimentare cu luarea în considerare a prețurilor în statul terț și a diferitelor categorii de calitate era posibilă și necesară.

41. Taxa vamală specifică are o altă natură, se supune altor condiții-cadru și urmărește alte obiective. Prin urmare, jurisprudența privind

măsurile autonome de protecție nu se poate aplica taxei vamale specifice. Prin taxa vamală specifică se urmăresc nu numai obiective de politică agricolă, ci și obiective de politică comercială. Din punctul de vedere al politicii agricole, scopul taxei vamale specifice este acela de a garanta că producătorii comunitari își pot desface produsele la prețuri care să le garanteze un standard de viață decent. În același timp este necesară garantarea unei aprovizionări suficiente prin acordarea unui acces controlat și adecvat pentru produsele din statele terțe. Dacă s-ar fi urmărit numai protecția producătorilor comunitari, s-ar fi putut lua și măsuri mai extinse. De altfel, prin taxa vamală specifică, Comunitatea urmărește și obiective de politică comercială. În lumina acestor obiective de politică comercială, Comunitatea și-a restrâns considerabil marjele de manevră. Prelevările agricole variabile au fost anulate în mod conștient, din cauza caracterului lor netransparent. Consiliul precizează de asemenea că nu mai trebuie aplicate taxe vamale care să depășească taxele maxime stabilite în listele de concesiile la OMC ale Comunității.

42. Taxele vamale specifice pentru conservele de ciuperci au fost stabilite la un nivel care *de facto* este echivalent cu *status quo*-ul valabil până la momentul respectiv, stabilit de Consiliu la începutul anilor '80. Deși

valoarea lor este foarte mare, taxele nu sunt disproporționate. Mai întâi, trebuie avut în vedere că, în fapt, Consiliul nu este obligat nici să aplice producătorilor din țări terțe același tratament pe care îl aplică producătorilor comunitari, nici să acorde producătorilor din state terțe accesul la piața comunitară în condiții în care aceștia ar putea concura cu producătorii comunitari. De asemenea, Consiliul arată că producătorii din țări terțe nu sunt defavorizați într-o măsură mai mare decât este necesar pentru atingerea obiectivelor de politică agricolă și comercială ale Comunității. Valoarea taxelor vamale specifice trebuie să aibă un efect de descurajare. În afară de aceasta, trebuie avută în vedere logica din spatele sistemului negocierilor în cadrul OMC, care, în privința accesului pe piață acordat reciproc, este marcată de conceptul *do ut des*. Ratele maxime ale taxelor vamale convenite pentru importurile din toate statele membre ale OMC și pentru o perioadă nelimitată nu pot fi depășite. O renegociere a ratelor convenite ale taxelor vamale ar necesita eforturi și costuri mari. Prețurile fluctuează foarte puternic, ceea ce face ca și diferențele dintre prețurile produselor comunitare și prețurile mărfurilor din Republica Populară Chineză să fluctueze. Prin urmare, s-a negociat aplicarea unor taxe specifice într-un quantum care are rolul de a garanta că efectul său nu va fi neutralizat în scurt timp prin fluctuații de preț.

43. În ansamblu, trebuie să se constate că sistemul general aplicat pentru importul

conservelor de ciuperci și-a atins obiectivele. În acest context, nu trebuie ignorat faptul că există un contingent tarifar în cadrul căruia se facilitează accesul la piață. În lumina declinului producției comunitare (chiar dacă frânat în ultima vreme), se poate pune chiar întrebarea dacă nu cumva rata maximă a taxelor vamale specifice nu este prea mică, în raport cu obiectivele de politică agricolă.

44. De asemenea, nici nediferențierea pe categorii de calitate nu este un motiv pentru care taxele vamale specifice să fie considerate disproporționate. Între diversele categorii de calitate ar exista efecte de substituție. Dacă s-ar face distincție în funcție de categoriile de calitate, ar exista riscul încălcării principiului siguranței juridice și a principiului aplicării uniforme a dreptului comunitar. O astfel de împărțire în scopul compensării intenționate a diferențelor de preț nu este compatibilă nici cu obligațiile de drept comercial internațional ale Comunității. În orice caz, o distincție în funcție de categoriile de calitate ar necesita eforturi excesive din partea autorităților vamale și a celor care solicită vămuirea.

45. În încheiere, Consiliul atrage atenția asupra faptului că o constatare a Curții în sensul că taxele vamale specifice ar încălca principiul proporționalității ar slăbi poziția Comunității în cadrul OMC. Ratele taxelor vamale prevăzute în listele de concesiuni ale Comunității în cadrul OMC sunt stabilite în urma unor negocieri și, prin urmare, a unor concesiuni reciproce și multilaterale ale statelor membre ale OMC. Dacă s-ar cere Comunității să acorde în mod unilateral condiții privilegiate pentru accesul pe piața comunitară a conservelor de ciuperci din state terțe, va fi aproape imposibil pentru aceasta să negocieze o compensare corespunzătoare pentru accesul produselor comunitare pe piețele statelor terțe respective.

46. *Comisia* susține și ea că taxa vamală specifică în valoare de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere pentru produsele încadrate la codul NC 2003 10 30 este compatibilă cu principiul proporționalității.

47. În primul rând, *Comisia* atrage atenția asupra faptului că jurisprudența invocată de instanța de trimitere se referă la măsuri autonome de protecție ale Comunității anterioare

constituirii OMC și adoptării Acordului privind agricultura. Înainte de adoptarea Acordului privind agricultura, Comunitatea a fost autorizată să ajusteze taxele vamale în scopul protejării industriei comunitare și de asemenea să adopte măsuri netarifare. Totuși, această jurisprudență nu poate fi aplicată și în privința taxelor specifice.

48. Potrivit *Comisiei*, taxele specifice reprezintă numai un element din sistemul general de reglementare a importului de conserve de ciuperci din state terțe. Pe de o parte, prin acest sistem se urmăresc obiective de politică agricolă, legate de organizarea comună a pieței în discuție. În conformitate cu *Comisia*, unul dintre aceste obiective de politică agricolă este acela de a asigura, prin deschiderea unui contingent tarifar, o ofertă rezonabilă de conserve de ciuperci pe piața comunitară. Un alt obiectiv de politică agricolă este acela de a ajusta această ofertă rezonabilă în funcție de cerințele pieței privind cererea și oferta. În sfârșit, ultimul obiectiv urmărit în domeniul politicii agricole este împiedicarea efectelor negative asupra producției comunitare, care ar putea rezulta din cauza importului de conserve de ciuperci din state terțe în Comunitate, prin depășirea contingentului stabilit.

49. Pe de altă parte, sistemul urmărește obiective de politică comercială. În cadrul Rundei Uruguay, prelevările agricole au fost anulate și au fost convenite taxe controlate pentru produsele agricole. De asemenea, s-a urmărit reducerea taxelor la import pentru produsele agricole. Comunitatea și-a îndeplinit angajamentele amintite prin aplicarea acestui sistem general.

50. În continuare, Comisia atrage atenția asupra faptului că instituțiile comunitare au fost nevoite să adopte decizii politice, economice și sociale în domeniile politicii agricole și politicii comerciale comune. Prin urmare, în aceste domenii, instituțiile au dispus de o putere largă de apreciere. Din acest motiv, când se examinează chestiunea proporționalității taxelor vamale specifice, examinarea trebuie să se limiteze la a stabili dacă acestea au un caracter vădit inadecvat pentru atingerea obiectivelor urmărite. O astfel de limitare a controlului judecătoresc s-ar impune și pentru că, atunci când pune în practică obiectivele stabilite, legiuitorul comunitar trebuie să realizeze un echilibru între obiectivele politicii agricole și cele ale politicii comerciale.

51. Aplicarea taxelor vamale specifice nu este vădit inadecvată pentru atingerea obiectivelor menționate anterior. Taxele vamale specifice reduc atractivitatea economică a importurilor de conserve de ciuperci care depășesc contingentul stabilit. Exceptând contingentul prevăzut, importul este interesant din punct de vedere economic numai dacă cererea în interiorul comunității este atât de mare, încât importatorul poate realiza un profit suficient al investiției în pofida valorii taxelor vamale pe care trebuie să le plătească.

52. La negocierile din cadrul Rundei Uruguay care au impus în cele din urmă ratele maxime ale taxelor vamale, Comisia a utilizat drept referință suma stabilită în Regulamentul (CEE) nr. 1796/81 al Consiliului din 30 iunie 1981 privind măsuri pentru importul de conserve din ciuperci de cultură¹⁷. Această sumă a fost transformată de la baza de referință greutate netă la baza de referință greutate netă după scurgere, de unde a rezultat o sumă de 278 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere. Ca urmare a acordului de a reduce taxele vamale existente cu 20% în decurs de 5 ani, în cele din urmă a rezultat o sumă de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere. Atunci când a negociat valoarea taxei specifice, Comisia a avut în vedere posibile importuri din toate statele membre ale OMC. În această privință, trebuie să se țină cont mai întâi de faptul că rata taxei vamale specifice se aplică importurilor din toate statele membre

17 — JO L 193, p. 1.

ale OMC. În plus, este necesar să se aibă în vedere că prețurile pentru conservele de ciuperci sunt supuse unor oscilații considerabile. Taxele vamale specifice sunt însă fixe și nu pot fi ajustate atunci când prețurile oscilează.

54. Datele cu privire la evoluția comerțului cu conserve de ciuperci au arătat de asemenea că aplicarea taxei vamale specifice în valoare de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere, ca element care face parte din sistemul general de reglementare a importului de conserve de ciuperci, și-a atins obiectivul unei anumite stabilizări a prețurilor, precum și pe acela al unei încetiniri a tendinței de descreștere a producției comunitare, fără să fi periclitat obiectivul asigurării unei oferte rezonabile de conserve de ciuperci pe piața comunitară. A apărut o relație între oscilațiile de preț și evoluția cantităților importate, chiar dacă cu un decalaj de timp din cauza modalităților de transport. Prin faptul că taxele vamale specifice se aplică pentru importurile de conserve de ciuperci aflate în afara contingentului se realizează o ajustare a ofertei și astfel, în mod indirect, o anumită stabilitate a prețurilor în interiorul Comunității. În sfârșit, reclamantul din acțiunea principală a avut posibilitatea să solicite o licență de import. Contingentul pentru importurile din Republica Populară Chineză a fost mărit începând cu anul 2007.

53. În continuare, Comisia apreciază că o taxă specifică în acest cuantum are și un caracter necesar. Este necesar să se împiedice sufocarea producției comunitare sub presiunea importurilor din China. Datele cu privire la evoluția comerțului cu conserve de ciuperci confirmă că aplicarea taxelor vamale specifice nu a avut un efect comparabil cu o interdicție de import. Importurile de conserve de ciuperci din Republica Populară Chineză au depășit întotdeauna contingentele prevăzute. Prin urmare, aplicarea taxei vamale specifice în valoare de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere nu are drept efect descurajarea agenților economici de a importa conserve de ciuperci, prin depășirea contingentelor prevăzute. Din aceste motive, nu se poate considera că aplicarea unei taxe vamale specifice face importul de ciuperci în mod constant neatractiv din punct de vedere economic.

55. De asemenea, Comisia atrage atenția că pentru atingerea obiectivelor stabilite ar fi justificate chiar și măsuri care să ducă la dezavantaje economice considerabile pentru

anumiți agenți economici. În principiu, Comunitatea ar avea la dispoziție mijloace mai drastice, ca de exemplu majorarea taxelor vamale specifice, scăderea sau anularea contingentului sau chiar adoptarea unei interdicții de import. Totuși, prin Acordul privind agricultura, mijloacele Comunității pentru reglementarea accesului pe piața comunitară au fost limitate la taxele vamale. Din punctul de vedere al dreptul comercial internațional, ar fi admisibilă însă aplicarea unei taxe vamale în cazul depășirii contingentului prevăzut, cu condiția ca valoarea acesteia să fie specificată în listele de concesi la OMC ale Comunității. Faptul că taxele vamale aplicate și contingentele stabilite corespund ratelor taxelor vamale din listele de concesi la OMC ale Comunității se explică prin aceea că evoluția comerțului cu conserve de ciuperci este conformă cu intenția urmărită de Comunitate atunci când a convenit aceste rate ale taxelor vamale.

56. În incheiere, Comisia precizează că, având în vedere obligația de drept internațional a Comunității de a menține o rată fixă a taxelor vamale, este imposibilă o împărțire pe categorii de calitate în cadrul codului NC respectiv.

VI — Aprecieri juridică

57. Instanța de trimitere are îndoieli în ceea ce privește proporționalitatea taxei vamale specifice în valoare de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere aplicată conform TVC pentru produsele încadrate la codul NC 2003 1030, și anume pentru conservele de ciuperci, atunci când acestea sunt importate în Comunitate în afara contingentului deschis prin Regulamentul nr. 1864/2004 în versiunea modificată. Întrucât instanța de trimitere invocă jurisprudența Curții privind proporționalitatea prelevărilor agricole, mai întâi ne vom ocupa de aceasta (A). Ulterior, vom examina dacă, având în vedere această jurisprudență, taxele vamale specifice în valoare de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere pot fi considerate compatibile cu principiul proporționalității (B).

A — Cu privire la jurisprudența Curții referitoare la prelevările agricole

58. Într-o serie de hotărâri¹⁸, Curtea a examinat validitatea unor regulamente ale Comisiei

¹⁸ — Hotărârile Wünsche (345/82), Faust, Wünsche (C-25/90), Wünsche (C-26/90), Wünsche (C-295/94), Hüpeden și Pietsch, toate citate la nota de subsol 3.

și ale Consiliului prin care acestea au instituit măsuri pentru o perioadă limitată și nelimitată în vederea protecției producătorilor comunitari de ciuperci. Aceste regulamente prevedeau prelevarea unei sume suplimentare la importul de conserve de ciuperci din anumite state terțe, pentru cazul în care importurile respective nu se încadrau în contingentul prevăzut.

sancțiuni economice, valoarea sumei suplimentare era excesiv²¹. Un caz în care suma suplimentară aplicată a fost de aproximativ două treimi din prețul de cost al ciupercilor din Comunitate din prima categorie de calitate a fost suficient pentru ca, în fapt, Curtea să considere că suma suplimentară a echivalat cu o sancțiune economică²².

59. În aceste hotărâri, Curtea a precizat în primul rând că prelevarea unei sume suplimentare era necesară în principiu pentru împiedicarea denaturărilor pieței comunitare¹⁹. De asemenea, aceasta a precizat că în lumina acestui obiectiv a fost posibilă stabilirea unei sume suplimentare într-un quantum care să facă importurile din țări terțe neatractive din punct de vedere economic²⁰.

61. Astfel, conform jurisprudenței Curții, în examinarea compatibilității dintre quantumul unei prelevări agricole și principiul proporționalității se pot distinge două praguri.

60. Totuși, Curtea nu a considerat *suma suplimentară* ca fiind necesară în lumina obiectivului urmărit. Aceasta a constatat că prelevarea unor sume suplimentare a avut *de facto* efectul unei sancțiuni economice, din cauza quantumului său excesiv. Întrucât obiectivul măsurii de protecție nu îl constituie impunerea unei interdicții de import însoțite de

62. *Primul prag* este atins atunci când suma suplimentară este atât de mare, încât un import de conserve de ciuperci din state terțe în afara contingentului prevăzut devine neatractiv din punct de vedere economic. Aplicarea unei sume suplimentare în acest quantum poate fi considerată necesară pentru atingerea obiectivului de împiedicare a denaturărilor pieței comunitare. Pentru a aprecia în

19 — Hotărârile Faust (citată la nota de subsol 3, punctul 19), Wünsche (C-25/90, citată la nota de subsol 3, punctul 20), Wünsche (C-26/90, citată la nota de subsol 3, punctul 20), Hüpeden (citată la nota de subsol 3, punctul 19) și Pietsch (citată la nota de subsol 3, punctul 22).

20 — Hotărârea Pietsch (citată la nota de subsol 3, punctul 26 și următoarele).

21 — Hotărârile Faust (citată la nota de subsol 3, punctele 23 și 28), Wünsche (C-25/90, citată la nota de subsol 3, punctele 24 și 29), Wünsche (C-26/90, citată la nota de subsol 3, punctele 24 și 29), Hüpeden (citată la nota de subsol 3, punctul 26) și Pietsch (citată la nota de subsol 3, punctele 29 și 34).

22 — Hotărârea Pietsch (citată la nota de subsol 3, punctul 34).

ce punct se atinge acest prag, Curtea acordă instituțiilor comunitare o largă putere de apreciere²³.

63. Un *al doilea prag* este atins atunci când suma suplimentară este atât de mare, încât, pe lângă faptul că importul de conserve de ciuperci devine neatractiv din punct de vedere economic, aplicarea sumei are și un efect de sancțiune economică. Curtea a considerat că aplicarea unei sume suplimentare într-un astfel de quantum nu este necesară. Conceptul care stă la baza acesteia este acela că, pentru împiedicarea denaturărilor pe care le poate suferi piața comunitară din cauza importurilor din statele terțe, este suficient ca importurile să devină neatractive din punct de vedere economic. Totuși, interdicția importurilor și aplicarea de sancțiuni pentru eventualele încălcări ale acestei interdicții nu sunt absolut necesare. Curtea a considerat că se află în fața unei sancțiuni atunci când s-a aplicat o sumă suplimentară atât de mare încât a avut *de facto* efectul unei sancțiuni economice. Aplicarea unei taxe suplimentare într-un quantum excesiv are *de facto* efectul unei interdicții de import, însoțite de sancțiuni economice.

23 — Hotărârea Pietsch (citată la nota de subsol 3, punctul 29).

64. Înainte să ne ocupăm de examinarea taxelor vamale specifice și de răspunsul la întrebarea dacă jurisprudența menționată este aplicabilă acestei taxe, am vrea mai întâi să atragem atenția asupra a două puncte importante referitoare la sumele suplimentare care au constituit obiectul acestor hotărâri. Mai întâi, sumele suplimentare reprezintă măsuri ale Comunității, prin care aceasta urmărește în principal obiective de politică agricolă, și anume acela de a împiedica denaturările pieței comunitare care au apărut sau riscu să apară ca urmare a importurilor excesive de conserve de ciuperci din state terțe în comunitate, pentru protecția producătorilor comunitari. De asemenea, reprezintă măsuri care au fost adoptate înainte de constituirea OMC și implicit înainte de intrarea în vigoare a Acordului privind agricultura, respectiv înainte de aderarea Republicii Populare Chineze la OMC.

B — *Cu privire la proporționalitatea taxelor vamale specifice*

65. Instanța de trimitere adresează Curții întrebarea dacă, în lumina a concluziilor rezultate din jurisprudența menționată cu privire la sumele suplimentare, aplicarea unei taxe vamale specifice în quantum de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere pentru conservele de ciuperci din

Republica Populară Chineză poate fi considerată proporționată.

66. Potrivit unei jurisprudențe permanente, legalitatea unor măsuri care impun sarcini financiare agenților economici depinde de îndeplinirea condiției ca aceste măsuri să fie adecvate și necesare realizării obiectivelor urmărite în mod legitim prin reglementarea în cauză, având în vedere că, atunci când este posibilă alegerea dintre mai multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare și să se asigure că sarcinile impuse nu sunt disproporționate în raport cu scopurile vizate²⁴.

67. După cum arată în mod justificat guvernul italian, examinarea întrebării dacă aplicarea taxei vamale specifice în valoare de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere este compatibilă cu principiul proporționalității trebuie să înceapă cu determinarea obiectivelor urmărite prin această

măsură (1). Întrucât este vorba despre obiective din domeniile politicii agricole și politicii comerciale comune și întrucât instituțiile comunitare dispun de o putere largă de apreciere în aceste domenii, se pune întrebarea ce criteriu de apreciere trebuie utilizat atunci când avem de a face cu o putere discreționară (2). Întrucât considerăm că nici existența unei puteri discreționare a instituțiilor comunitare nu influențează structura controlului proporționalității, ci doar reduce profunzimea examinării prin reducerea acesteia la criteriul evidenței, în cele ce urmează vom examina dacă obiectivele urmărite prin aplicarea taxelor speciale sunt vădit inadmisibile (3) și dacă, în lumina obiectivelor urmărite, aplicarea acestei taxe este vădit inadecvată (4), vădit nenecesară (5) sau vădit disproporționată (6).

1. Obiectivele urmărite prin măsura discutată

68. Comisia atrage atenția în mod justificat asupra faptului că taxa specifică în valoare de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere pentru produse care se încadrează la codul NC 2003 10 30 nu reprezintă decât unul

24 — Hotărârea din 11 iulie 1989, Schröder (265/87, Rec., p. 2237, punctul 21), Hotărârile Faust (citată la nota de subsol 3, punctul 12), Wünsche (C-25/90, citată la nota de subsol 3, punctul 13), Wünsche (C-26/90, citată la nota de subsol 3, punctul 13), Hüpeden (citată la nota de subsol 3, punctul 14) și Pietsch (citată la nota de subsol 3, punctul 15).

dintre elementele constitutive ale sistemului general de reglementare a importului de conserve de ciuperci din state terțe. Relația strânsă existentă între taxele vamale specifice și celelalte elemente ale acestui sistem general de reglementare trebuie avută în vedere atunci când se determină obiectivele urmărite prin această taxă vamală.

69. Sistemul general aplicabil cazului de față în perioada în discuție constă în:

— taxele vamale prevăzute în TVC pentru importul de mărfuri încadrate la codul 2003 10 30,

— Regulamentul nr. 1864/2004 în versiunea modificată privind deschiderea și gestionarea contingentelor tarifare pentru conserve de ciuperci și

— sistemul de preferințe tarifare generalizate în conformitate cu Regulamentul nr. 980/2005.

70. Potrivit Regulamentului nr. 1864/2004 în versiunea modificată, pentru conservele de ciuperci importate în cadrul contingentului deschis prin acest regulament se aplică o taxă *ad valorem* de 23 %. Pentru conservele de ciuperci importate în afara acestui contingent se aplică, în schimb, o taxă *ad valorem* de 18,4 %, care în cazul de față se reduce conform sistemului de preferințe tarifare generalizate la 14,9 %²⁵, precum și, suplimentar, taxa specifică de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere. Prin acest sistem general se urmăresc nu numai obiective de politică agricolă (a), ci și de politică comercială (b).

a) Obiective de politică agricolă

71. Din punctul de vedere al politicii agricole, în primul rând se urmărește obiectivul limitării denaturărilor pieței comunitare. Aplicarea taxelor vamale specifice urmărește restrângerea importurilor de conserve de ciuperci din state terțe. Prin aceasta trebuie să se evite oscilațiile de preț, să se stopeze scăderea prețurilor pe piața comunitară și să se garanteze un venit suficient pentru producătorii

²⁵ — A se vedea punctele 19-22 din aceste concluzii.

comunitari. Totuși, întrucât pe piața comunitară trebuie să existe o ofertă suficientă de conserve de ciuperci la prețuri stabile, se acordă conservelor de ciuperci din state terțe un acces pe piață în condiții privilegiate, cu condiția ca acestea să se înscrie în contingentul acordat în conformitate cu Regulamentul nr. 1864/2004 în versiunea modificată. Pentru astfel de importuri nu se aplică taxa vamală specifică de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere²⁶.

de drept comercial internațional, mai ales listele de concesiile la OMC ale Comunității și Acordul privind agricultura.

73. Anterior încheierii Acordului privind agricultura, comerțul internațional cu produse agricole era marcat de o multitudine de măsuri de restricționare a comerțului de natură tarifară și netarifară. Instrumentul prelevărilor variabile la import, pe care Comunitatea l-a utilizat pentru protecția producătorilor comunitari, a fost criticat în special din punctul de vedere al efectelor asupra comerțului internațional. Din punctul de vedere al exportatorilor din state terțe, acest instrument este caracterizat de o lipsă de transparență și de previzibilitate²⁷.

b) Obiective de politică comercială

72. Prin sistemul general se urmăresc însă și obiective de politică comercială. Valoarea taxelor vamale și modul în care acest sistem este transpus în legislație au la bază normele

74. Obiectivul Acordului privind agricultura este ameliorarea accesului la piețe agricole al membrilor OMC. Ca mijloc pentru atingerea acestui obiectiv, membrii OMC au convenit la articolul 4 alineatul (1) din Acordul privind agricultura să transforme măsurile de restricționare a comerțului în taxe vamale. Ratele maxime pentru aceste taxe vamale

26 — A se vedea considerentele (7) și (10) ale Regulamentului nr. 1864/2004 în versiunea modificată.

27 — Geboye Desta, M., *The Law of International Trade in Agricultural Products*, Kluwer Law International, 2002, p. 9, subliniază că cel mai important aport al Acordului privind agricultura este faptul că în prezent există, într-o măsură suficientă, siguranță, previzibilitate și supremația dreptului în relațiile internaționale privind sectorul agricol.

sunt stabilite în listele de concesiuni la OMC ale membrilor. Articolul 4 alineatul (2) din Acordul privind agricultura prevede că membrii OMC nu mai pot adopta măsuri netarifare. Din nota de subsol 1 a acestei prevederi rezultă că dintre aceste măsuri interzise fac parte și prelevările variabile la import.

deschiderea pieței sale agricole. Prin facilitarea accesului la piața sa agricolă, Comunitatea urmărește mai ales obiectivul de politică comercială pentru ca, în fapt, ceilalți membri ai OMC să acorde în compensație agenților economici din Comunitate un acces mai facil la piețele lor. După cum precizează Consiliul, conceptul *do ut des* care marchează negocierile în cadrul OMC trebuie avut în vedere și la aprecierea taxelor vamale specifice.

75. Un obiectiv de politică comercială urmărit în mod *direct* prin articolul 4 din Acordul privind agricultura este conferirea unui caracter transparent și previzibil accesului la piețele agricole, prin interdicția adresată statelor membre ale OMC de a introduce măsuri de restricționare a comerțului, altele decât taxele vamale. Un alt avantaj de politică comercială al utilizării exclusive a taxelor vamale este acela că o negociere cu privire la reducerea taxelor vamale este mai simplă decât negocierea reducerii măsurilor netarifare²⁸. Totuși, este necesar să avem în vedere și obiectivele de politică comercială pe care Comunitatea le-a urmărit *in mod indirect* prin

2. Cu privire la criteriul de apreciere

76. Potrivit Comisiei, examinarea proporționalității trebuie să se limiteze în cazul de față la stabilirea aspectului dacă taxa vamală specifică este vădit inadecvată pentru atingerea obiectivelor urmărite prin aplicarea ei. Comisia invocă faptul că instituțiile comunitare dispun de o largă putere de apreciere în domeniile politicii agricole și politicii

28 — A se vedea McMahon, J., *The WTO Agreement on Agriculture*, Oxford University Press, 2006, p. 33, unde se atrage atenția asupra faptului că trecerea la măsurile tarifare este cel mai important aspect al Acordului privind agricultura, întrucât măsurile respective sunt mai transparente și mai ușor de negociat.

comerciale și că trebuie să realizeze un echilibru între interese divergente.

discreționară nu echivalează cu a stabili dacă măsura adoptată este singura posibilă sau dacă a fost cea mai bună măsură posibilă, ci numai cu a răspunde la întrebarea dacă măsura respectivă este vădit inadecvată³⁰.

77. În primul rând, trebuie să observăm că, în domeniul politicii comerciale comune și al politicii agricole comune, instituțiile comunitare dispun de o putere largă de apreciere datorită complexității situațiilor economice, politice și juridice pe care acestea trebuie să le analizeze²⁹.

78. Totuși, acest lucru nu trebuie să aibă drept consecință restrângerea controlului la problema caracterului vădit inadecvat al taxelor vamale specifice.

80. Astfel cum am avut ocazia să arătăm³¹, nu considerăm convingătoare această abordare. Chiar și în domeniile în care instituțiile comunitare dispun de putere discreționară, în aplicarea principiului proporționalității trebuie să se plece de la premisa că puterea discreționară a instituțiilor respective nu exclude un control judecătoresc al acestora. Faptul că instituțiile comunitare dispun de putere

79. Este adevărat că în jurisprudența sa constantă, dacă nu chiar unitară, Curtea consideră că examinarea proporționalității unei măsuri într-un domeniu în care instituția comunitară respectivă dispune de putere

30 — În privința politicii agricole comune, a se vedea Hotărârea din 11 iunie 2009, Agrana Zucker (C-33/08, Rep., p. I-5035, punctul 33), Hotărârea din 7 septembrie 2006, Spania/Consiliul (C-310/04, Rec., p. I-7285, punctul 99), Hotărârea din 12 iulie 2001, Jippes și alții (C-189/01, Rec., p. I-5689, punctul 83). În privința altor domenii, a se vedea mai ales Hotărârea Curții din 8 iunie 2010, Vodafone și alții (C-58/08, Rep., p. I-4999, punctul 52), Hotărârea din 7 iulie 2009, S.P.C.M. și alții (C-558/07, Rep., p. I-5783, punctul 42), Hotărârea din 12 iulie 2005, Alliance for Natural Health și alții (C-154/04 și C-155/04, Rec., p. I-6451, punctul 52), Hotărârea din 14 decembrie 2004, Arnold André (C-434/02, Rec., p. I-11825, punctul 46), Hotărârea din 14 decembrie 2004, Swedish Match (C-210/03, Rec., p. I-11893, punctul 48), și Hotărârea din 10 decembrie 2002, British American Tobacco (Investments) și Imperial Tobacco (C-491/01, Rec., p. I-11453, punctul 123).

31 — A se vedea punctul 62 și următoarele din Concluziile noastre prezentate în cauza Azienda Agricola Disarò Antonio și alții (citată la nota de subsol 29) și punctele 65-72 din Concluziile noastre prezentate în cauza Agrana Zucker (C-365/08, citată la nota de subsol 30). A se vedea și Mosbrucker, A.-L., „Contrôle du système des quotas laitiers”, în *Europe, Revue mensuelle NexisLexis Jurisclasseur*, iulie 2009, p. 16, care este de acord cu examinarea propusă în trei etape și critică reducerea controlului la caracterul vădit neadecvat.

29 — Hotărârea Curții din 27 septembrie 2007, Ikea Wholesale (C-351/04, Rep., p. I-7723, punctul 40), și Hotărârea din 14 mai 2009, Azienda Agricola Disarò Antonio și alții (C-34/08, Rep., p. I-4023, punctul 76).

discreționară în anumite domenii nu justifică restrângerea controlului proporționalității unei măsuri la un control al caracterului adecvat al acesteia. O astfel de abordare ar conduce la concluzia că obiectivul urmărit de instituțiile comunitare și drepturile relevante ale persoanelor nu mai pot fi „corelate” și că principiul proporționalității și-ar pierde componenta de protecție a persoanei. Prin aceasta, examinarea principiului proporționalității s-ar limita la un control obiectiv al modului de exercitare a puterii de apreciere. O astfel de abordare nu poate fi justificată nici prin grija Curții de a respecta marja de apreciere de care dispun instituțiile comunitare. Necesara luare în considerare a acestora poate avea loc și în cazul controlului proporționalității în trei etape. Pentru aceasta este suficient, în primul rând, ca la selectarea și la aprecierea obiectivelor urmărite să se aibă în vedere puterea de apreciere a instituției comunitare și, în al doilea rând, ca examinarea proporționalității să fie limitată la a decide dacă măsura în cauză nu este vădit inadecvată, vădit nenecesară sau vădit disproporționată.

limitează acest control la o verificare a caracterului vădit inadecvat al măsurii în cauză, ci ține cont de asemenea de elementele legate de caracterul necesar și nedisproporționat al măsurii de examinat³². În acest context se poate atrage în continuare atenția asupra faptului că, în hotărârile precedente care aveau ca obiect prelevările agricole³³, Curtea nu și-a limitat criteriul de apreciere la caracterul vădit inadecvat al măsurii de protecție autonome.

81. În scopul procedurii de față, considerăm suficientă observația că oricum Curtea nu

32 — A se vedea în special Hotărârea Vodafone (citată la nota de subsol 30, punctul 51 și următoarele), în care Curtea a examinat, la punctele 61-68, elementele caracterului necesar și, la punctul 69, caracterul proporțional al măsurii, Hotărârile Agrana Zucker (citată la nota de subsol 30, punctul 42) și British American Tobacco (Investments) și Imperial Tobacco (citată la nota de subsol 30, punctul 126 și următoarele). A se vedea de asemenea Koch, O., *Der Grundsatz der Verhältnismäßigkeit in der Rechtsprechung des Gerichtshofs der Europäischen Gemeinschaften*, Berlin, 2003, p. 212, care subliniază că aproape toate hotărârile Curții de Justiție în care aceasta aparent și-a limitat examinarea la „caracterul neadecvat” conțin o abordare a eventualelor măsuri alternative și, în anumite cazuri, o motivare detaliată a motivelor pentru care aceste măsuri nu erau preferabile. Potrivit autorului, noțiunea de caracter „vădit neadecvat” nu este, prin urmare, decât un sinonim pentru o intensitate redusă a controlului în cadrul controlului proporționalității în trei etape. A se vedea în acest sens și Kischel, U., „Die Kontrolle der Verhältnismäßigkeit durch den Europäischen Gerichtshof”, în *Europarecht 2000*, p. 380, 398 și următoarele, care subliniază că, în fapt, Curtea nu conferă propriei formulări, potrivit căreia controlul proporționalității în domeniile în discuție trebuie limitat la o examinare a caracterului vădit neadecvat, sensul pe care aceasta pare să îl aibă. Dimpotrivă, din hotărârile respective reiese cu claritate că puterea de apreciere a legiuitorului comunitar nu limitează controlul proporționalității la caracterul vădit neadecvat, ci că restrânge în general controlul proporționalității la erori evidente. A se vedea și Zatschler, C., „Finding Facts”, în *European Advocate*, Spring 2010, p. 11, 12 și următoarele, care atrage atenția asupra faptului că o putere largă de apreciere nu influențează decât nivelul de profunzime al examinării, nu însă și structura controlului proporționalității.

33 — A se vedea jurisprudența citată la punctele 58-64.

82. Totuși, nu numai din motive de siguranță juridică, ar fi binevenită o precizare expresă a Curții în sensul că nu se limitează la controlul caracterului vădit inadecvat al unei măsuri nici în cazul în care instituțiile comunitare dispun de o putere largă de apreciere, ci extinde examinarea și în privința caracterului necesar și nedisproporționat al măsurii, chiar dacă la o intensitate mai redusă a controlului.

84. Astfel, din punct de vedere juridic nu se poate obiecta nimic împotriva faptului că, atunci când au conceput sistemul general de reglementare a importurilor din state terțe, Consiliul și Comisia nu au urmărit numai obiective de politică agricolă, ci și de politică comercială. De asemenea, nu se poate obiecta că pentru urmărirea obiectivelor de politică comercială menționate³⁵, odată cu încheierea Acordului privind agricultura, Comunitatea și-a limitat instrumentele de politică agricolă utilizând dreptul internațional³⁶.

3. Lipsa obiectivelor vădit inadmisibile

83. După cum am arătat mai sus³⁴, puterea largă de apreciere a instituțiilor comunitare în domeniul politicii agricole comune și al politicii comerciale comune trebuie avută în vedere la selectarea obiectivelor. Prin urmare, selectarea și acordarea unor ponderi diferite obiectivelor urmărite în aceste domenii se supun numai unui control foarte limitat al Curții. Acest lucru este valabil și atunci când se stabilește modul de compensare a măsurilor contrare.

34 — A se vedea punctul 80 din aceste concluzii.

4. Lipsa caracterului vădit inadecvat

85. Taxa vamală specifică de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere pentru produsele care se încadrează la codul NC 2003 10 30 nu este vădit inadecvată pentru atingerea obiectivelor de politică agricolă

35 — A se vedea punctul 75 din aceste concluzii.

36 — Separat de aceasta trebuie tratată întrebarea dacă acest lucru este justificat și în lumina eforturilor suplimentare care rezultă pentru agenții economici afectați. Această întrebare trebuie examinată mai ales în cadrul caracterului proporțional al măsurii; a se vedea în această privință punctul 122 din aceste concluzii.

și de politică comercială care se urmăresc prin aplicarea acesteia.

86. În primul rând, aplicarea taxei vamale specifice nu este vădit inadecvată pentru a atinge *obiectivul de politică agricolă* care vizează să facă mai puțin atractiv din punct de vedere economic importul de conserve de ciuperci din state terțe în afara contingentului deschis prin Regulamentul nr. 1864/2004 în versiunea modificată și implicit să stopeze denaturările pieței care rezultă din importurile excesive de conserve de ciuperci din state terțe.

87. În al doilea rând, conceptul acestei măsuri ca taxă specifică cu rată fixă pentru protecția producătorilor comunitari corespunde abordării tarifare din dreptul comercial internațional, pe baza căreia accesul la piață trebuie să dobândească un caracter mai transparent și mai previzibil. Prin urmare, aceasta nu poate fi considerat vădit inadecvat pentru atingerea *obiectivelor de politică comercială* urmărite prin metoda tarifară.

5. Lipsa caracterului vădit nenesesar

88. În continuare, trebuie să se examineze dacă taxa vamală specifică de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere pentru produsele care se încadrează la codul NC 2003 10 30 nu este vădit nenesară. În cadrul controlului caracterului necesar trebuie să se examineze dacă, în afară de măsura care trebuie supusă controlului, mai există și alte măsuri adecvate pentru atingerea obiectivelor urmărite, care să constituie o un mijloc mai puțin constrângător pentru persoanele relevante, dar prin care să se atingă la fel de eficient obiectivul urmărit. Totuși, având în vedere puterea largă de apreciere a instituțiilor comunitare, atunci când se stabilește dacă există și o măsură alternativă mai puțin constrângătoare, examinarea trebuie să se restrângă la domeniul evidenței³⁷.

89. Măsura care trebuie supusă examinării este aplicarea unei taxe vamale specifice de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere. Acest quantum corespunde valorii convenite în listele de concesi la OMC ale Comunității. Prin urmare, se ridică mai întâi problema dacă obiectivele de politică agricolă și de politică comercială urmărite ar fi putut fi atinse cu aceeași eficiență și dacă s-ar fi *convenit* o valoare mai mică (a). În continuare, este necesar să se examineze dacă stabilirea

37 — A se vedea punctele 66 și 80 din aceste concluzii.

in mod unilateral de către Comunitate a unei taxe vamale specifice în cadrul TVC care să fie mai mică decât rata maximă stabilită în listele de concesiuni la OMC ale Comunității nu reprezintă un mijloc mai puțin constrângător pentru îndeplinirea obiectivelor de politică agricolă și comercială (b). De asemenea, este necesar să se examineze dacă o ajustare a valorii taxei vamale specifice în funcție de diferite categorii de calitate nu ar reprezenta o măsură mai puțin constrângătoare (c). În cele din urmă, vom analiza argumentul reclamantului din acțiunea principală, potrivit căruia o subvenționare mai intensă a producătorilor comunitari reprezintă o măsură mai puțin constrângătoare (d).

a) Convenirea unei rate a taxei mai mici de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere în listele de concesiuni la OMC ale Comunității

90. Mai întâi, se pune întrebarea dacă obiectivele de politică agricolă și comercială ale Comunității ar putea fi îndeplinite la fel de eficient dacă aceasta ar fi convenit în listele sale de concesiuni la OMC o rată a taxei mai

mică de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere.

91. După părerea noastră, răspunsul la această întrebare trebuie să fie negativ.

92. În primul rând, trebuie să atragem atenția asupra faptului că aplicarea unei taxe vamale specifice într-un quantum care să facă neattractive din punct de vedere economic importurile de conserve de ciuperci din state terțe în afara contingentului prevăzut trebuie considerată necesară în lumina *obiectivului de politică agricolă* care vizează limitarea denaturărilor pieței comunitare ca urmare a importurilor excesive din state terțe³⁸.

93. În al doilea rând, trebuie avut în vedere că determinarea quantumului taxei vamale specifice începând cu care importurile din state terțe devin neattractive din punct de vedere economic presupune o examinare complexă. Prin urmare, în această privință trebuie acordată o largă putere de apreciere instituțiilor comunitare³⁹. Acest lucru este cu atât mai

38 — A se vedea punctul 59 din aceste concluzii.

39 — A se vedea punctul 62 din aceste concluzii.

valabil cu cât nu este vorba despre stabilirea unei rate pentru taxa specifică, ci de convenirea unei rate maxime pentru taxă în listele de concesiile la OMC ale Comunității. O astfel de rată maximă a taxei nu poate fi depășită de către Comunitate, are un caracter permanent⁴⁰ și, în conformitate cu principiul națiunii celei mai favorizate instituit la articolul 1 din GATT 1947, este valabilă pentru importurile din toate statele membre ale OMC. Prin urmare, atunci când negociază o astfel de rată maximă a taxei, instituțiile comunitare trebuie să aibă în vedere *ex ante* în ce măsură o taxă specifică care nu poate depăși valoarea ratei maxime convenite pentru taxă poate să restrângă importul de conserve de ciuperci care nu se înscriu în contingentul prevăzut de Comunitate chiar în condiții în care prețul variază.

94. În al treilea rând, trebuie să amintim că nicio prelevare variabilă nu mai este considerată necesară de către Curte decât atunci când are o valoare atât de mare, încât nu numai că produce efectul de a face neatractiv din punct de vedere economic importul de

conserve de ciuperci din state terțe, dar are în plus și efectul *de facto* al unei interdicții de import însoțite de sancțiuni economice⁴¹.

95. Chiar dacă acest raționament ar putea fi aplicat valorii ratei maxime convenite pentru taxă, criteriile pe care Curtea le-a utilizat pentru prelevările agricole variabile nu pot fi transferate ca atare asupra ratei maxime a taxei convenite contractual în cadrul OMC. Mai ales din cauza valabilității sale generale și permanente, o rată maximă a taxei nu poate fi considerată nenecesară numai pentru motivul că, în fapt, Curtea nu a luat în mod suficient în considerare diferențele care au existat într-un anumit moment între prețurile pentru produse comunitare și prețurile pentru importuri dintr-un anumit stat membru al OMC. Dimpotrivă, convenirea unei astfel de rate maxime pentru taxă nu poate fi considerată vădit nenecesară în lumina obiectivelor de politică agricolă decât atunci când această rată maximă, chiar și cu luarea în considerare a posibilelor importuri din toate statele membre ale OMC și a posibilelor oscilații de preț, ar depăși cu mult valoarea necesară pentru stoparea importurilor din state terțe în afara

40 — În cazul de față nu intră în discuție invocarea clauzei de salvagardare prevăzută la articolul 5 din Acordul privind agricultura, întrucât produsele încadrate la codul NC 2003 1020 nu sunt marcate cu simbolul „CSS”.

41 — A se vedea punctul 63 din aceste concluzii.

contingentului prevăzut, în scopul protejării industriei comunitare.

96. Având în vedere aceste considerente, în cazul de față nu putem evidenția nicio circumstanță care să justifice concluzia că stabilirea de comun acord a unei rate maxime de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere în listele de concesiile ale Comunității la OMC era vădit nenecesară. Comisia și Consiliul atrag atenția asupra faptului că au fost ținute să ia în considerare oscilațiile pe alocuri considerabile ale prețurilor pentru conservele de ciuperci, atât în interiorul, cât și în exteriorul Comunității. De asemenea, Comisia și Consiliul precizează că stabilirea de comun acord a unei rate maxime de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere a fost necesară pentru a împiedica sufocarea producției comunitare sub presiunea importurilor din state terțe. Nu putem constata din dosar existența niciunui argument care să justifice concluzia că această estimare era incorectă la momentul negocierilor din Runda Uruguay.

97. Dimpotrivă, această estimare a instituțiilor comunitare a fost confirmată *ex post*, lucru care reiese din datele privind

piața produselor puse la dispoziție de Comisie. Astfel, din schema evoluției prețurilor, pe care Comisia a atașat-o în anexa 3 la observațiile sale scrise, a reieșit că, în cursul anului 2004 și al anului 2005, diferența dintre prețurile medii pentru conservele de ciuperci importate din Republica Populară Chineză și prețurile medii de vânzare pentru conservele de ciuperci din Comunitate a fost uneori atât de mare, încât importul de conserve de ciuperci din Republica Populară Chineză în Comunitate nu a devenit neatractiv din punct de vedere economic nici în condițiile aplicării taxei vamale specifice în valoare de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere.

98. Același lucru este confirmat de datele din anexa 4 la observațiile scrise ale Comisiei, potrivit cărora conservele de ciuperci din Republica Populară Chineză au fost importate în Comunitate nu numai în cadrul contingentului prevăzut în Regulamentul nr. 1864/2004 în versiunea modificată, ci și în cantități care au depășit cu mult acest contingent. Conform acestor date, taxa vamală specifică în valoare de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere a fost, cel puțin în parte, insuficient de mare pentru ca importul conservelor de ciuperci din Republica Populară Chineză în Comunitate în afara contingentului prevăzut să devină neatractivă din punct de vedere

economic. În aceste condiții, este imposibil să se considere că valoarea taxei vamale specifice a atins deja pragul începând cu care taxa vamală specifică poate avea efectul unei interdicții de import însoțite de sancțiuni economice.

b) Utilizarea unei taxe vamale specifice cu o valoare mai mică decât rata maximă a taxei convenite în listele de concesiile ale Comunității la OMC

100. În cadrul procedurii orale, Consiliul și Comisia au confirmat că taxa vamală specifică din TVC a fost stabilită la valoarea de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere întrucât această valoare corespunde ratei taxei vamale care a fost convenită în listele de concesiile la OMC ale Comunității. Consiliul și Comisia menționează în plus că nu au fost luate în considerare alte criterii.

99. Chiar dacă pentru aprecierea legalității unei măsuri trebuie luat drept reper momentul adoptării măsurii respective, evoluția pieței conservelor de ciuperci justifică concluzia că instituțiile comunitare nu și-au depășit puterea largă de apreciere atunci când au convenit cu OMC rata maximă pentru taxa de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere. Astfel, stabilirea de comun acord a unei rate a taxei de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere în listele de concesiile ale Comunității la OMC nu poate fi considerată vădit necesară în lumina obiectivelor de politică agricolă urmărite prin aceasta, și anume acela de a proteja producătorii comunitari de importurile excesive de conserve de ciuperci din statele terțe.

101. Astfel, se pune întrebarea dacă stabilirea unei taxe vamale specifice fixe în valoare de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere trebuie considerată vădit necesară întrucât instituțiile comunitare nu au limitat taxa vamală specifică la valoarea necesară în lumina diferențelor de preț care există între conservele de ciuperci din Republica Populară Chineză și din Comunitate, pentru a atinge *obiectivul de politică agricolă* care vizează limitarea denaturărilor pieței comunitare din cauza importurilor excesive din state terțe.

102. Este adevărat că natura necesară a unei taxe vamale specifice în valoare de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere nu poate fi motivată numai prin aceea că, aplicând o taxă specifică într-un astfel de quantum, Comunitatea a respectat listele sale de concesi la OMC. Ratele taxelor vamale convenite în listele de concesi la OMC ale Comunității nu sunt decât rate maxime. În conformitate cu articolul II alineatul (1) litera (a) din GATT 1947, Comunitatea nu poate adopta o taxă mai mare decât rata convenită, dar poate stabili o taxă mai mică⁴².

103. De asemenea, caracterul necesar al unei taxe în acest quantum nu poate fi motivat nici prin invocarea faptului că membrii OMC nu s-au opus acestui quantum în cadrul Runderi Uruguay. Acest fapt nu poate avea în sine influență asupra compatibilității dintre valoarea taxei vamale specifice și principiul proporționalității din dreptul comunitar⁴³.

42 — A se vedea Geboye Deste, M. (citat la nota de subsol 28, p. 21), care atrage atenția asupra faptului că o modificare unilaterală a taxelor vamale convenite în sensul unei reduceri a acestora este admisibilă din punctul de vedere al dreptului comercial internațional.

43 — Hotărârea Hüpeden (citată la nota de subsol 3, punctul 36).

104. În egală măsură, nu poate fi invocat ca argument pentru caracterul necesar al unei taxe vamale specifice în acest quantum nici faptul că, în conformitate cu articolul 9 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2658/87, Comisia nu este autorizată să modifice în mod autonom tariful vamal. Principiul proporționalității trebuie respectat și de legiuitorul comunitar care a prevăzut de asemenea atribuții corespunzătoare pentru instituțiile comunitare.

105. O abordare potrivit căreia nu s-ar ține seama decât de valoarea taxei specifice ar fi necesară în lumina obiectivelor de politică agricolă și care are în vedere diferențele de preț dintre conservele de ciuperci din Republica Populară Chineză și din Comunitate nu ar lua însă în considerare în mod suficient faptul că prin aplicarea taxei vamale specifice se urmăresc și *obiective de politică comercială*. Prin urmare, taxa vamală specifică nu poate fi considerată vădit nenecesară decât atunci când toate obiectivele de politică comercială ar putea fi îndeplinite la fel de eficient prin adoptarea unei măsuri alternative⁴⁴. Printr-o stabilire unilaterală a ratei maxime a taxei convenite în listele de concesi la OMC ale Comunității, Comunitatea și-ar putea urmări obiectivele de politică comercială, însă nu cu aceeași eficacitate.

44 — A se vedea punctul 59 din aceste concluzii și jurisprudența citată.

106. Mai întâi, o metodă alternativă prin care s-ar ajusta valoarea taxei vamale specifice în funcție de diferențele de preț între conservele de ciuperci din Comunitate și cele din Republica Populară Chineză nu ar reprezenta decât o prelevare agricolă variabilă care n-ar fi compatibilă cu articolul 4 alineatul (2) din Acordul privind agricultura. O astfel de metodă alternativă ar neutraliza obiectivul de politică economică de a conferi un caracter mai transparent și mai previzibil condițiilor accesului pe piață, prin interzicerea prelevărilor variabile la import⁴⁵.

din Acordul privind agricultura⁴⁶ este secundar întrucât printr-o astfel de abordare obiectivele de politică comercială ale Comunității nu pot fi îndeplinite cu aceeași eficacitate.

107. Totuși, s-ar putea accepta o metodă alternativă prin care taxa vamală specifică să dobândească în principiu o valoare fixă, cu condiția ca aceasta să fie modificată la intervale periodice prin luarea în considerare a diferenței dintre prețurile conservelor de ciuperci din Comunitate și prețul acelora din state terțe. Aspectul dacă o astfel de abordare este compatibilă cu articolul 4 alineatul (2)

108. În primul rând, o asemenea abordare poate fi foarte costisitoare, pentru că ar presupune ca instituțiile comunitare să compare prețurile din Comunitate cu prețurile importurilor din toate statele membre ale OMC din care se pot importa conserve de ciuperci în Comunitate. În plus, conform principiului națiunii celei mai favorizate instituit la articolul 1 din GATT 1947, stabilirea unor taxe specifice cu valori diferite pentru fiecare dintre membrii OMC nu este legală⁴⁷. Din aceste motive, nu se poate adopta o soluție potrivit căreia valoarea taxei vamale specifice ar avea în vedere în mod specific diferențele față de prețurile din anumite state membre ale OMC.

45 — A se vedea punctele 232-234 din Raportul Grupului Special de Arbitraj (Appellate Body) al OMC din 23 septembrie 2002, Chile – Price Band System, WT/DS207/AB/R.

46 — La punctul 232 din raportul menționat se subliniază că numai faptul că taxele vamale sunt ajustate periodic nu conduce în mod obligatoriu la concluzia că trebuie calificate drept prelevări variabile la import în sensul notei de subsol 1 aferente articolului 4 alineatul (2) din Acordul privind agricultura. Dimpotrivă, la punctul 233 din acest raport se ia în considerare faptul că taxa variază automat în funcție de o schemă sau de o formulă.

47 — A se vedea Geboye Deste, M. (citat la nota de subsol 28, p. 23), care atrage atenția asupra faptului că, în temeiul principiului națiunii celei mai favorizate, avantajele acordate unui stat membru se universalizează.

109. În al doilea rând, stabilirea unilaterală a unei rate într-un quantum mai mic decât rata maximă convenită în listele de concesiile la OMC ale Comunității ar conduce la situația în care Comunitatea acordă agenților economici din alte state membre ale OMC accesul la piața agricolă a Comunității, fără a se garanta, în compensație, și agenților economici din Comunitate accesul la piețele altor membri ai OMC. După cum observă în mod justificat Consiliul și Comisia, pentru Comunitate ar fi dificil să negocieze ulterior o compensație corespunzătoare pentru stabilirea unilaterală a unor taxe vamale cu o valoare mai mică decât cea convenită. Astfel, stabilirea unilaterală a unor taxe vamale cu o valoare mai mică ar periclita obiectivul de politică economică al Comunității de a negocia, potrivit principiului *do ut des*, avantaje pentru agenții economici ai Comunității în sensul accesului acestora pe piețele altor membri ai OMC.

110. În legătură cu aceste temeri se poate ridica obiecția că în cazul de față nu se cere acordarea accesului la piața agricolă a Comunității pentru agenții economici din alte state membre ale OMC prin reducerea valorii taxei specifice. Dimpotrivă, principiul proporționalității nu impune decât să nu fie aplicată o taxă specifică într-un quantum

care depășește cu mult ceea ce este necesar pentru a exclude atractivitatea economică a importurilor.

111. Totuși, nu considerăm convingătoare această obiecție de natură abstract-teoretică. După cum am arătat mai sus, piața conservei de ciuperci este caracterizată de oscilații considerabile de prețuri⁴⁸. Acest lucru are drept consecință faptul că taxa vamală specifică în valoare de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere are efecte diferite, în funcție de cât de mari sunt diferențele de preț. Astfel, se poate întâmpla ca taxa să atingă valoarea necesară pentru a face neatractive importurile în Comunitate sau chiar o valoare mai mare. Taxa poate însă și să rămână sub acest prag și, implicit, să facă atractiv accesul la piața comunitară. Din acest motiv, din cauza oscilațiilor considerabile de preț, nu se poate exclude ca, în pofida stabilirii unei taxe vamale specifice care pentru o anumită perioadă este mai mică decât quantumul ratei maxime convenite de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere, accesul pe piață pentru agenții economici din alte state membre ale OMC să rămână atractiv, fără a se putea garanta că agenții economici din Comunitate vor primi, în compensație, un acces corespunzător pe piața altor state membre ale OMC.

⁴⁸ — A se vedea punctul 97 și următoarele din aceste concluzii.

112. În concluzie, trebuie să se constate că utilizarea unilaterală a unei taxe vamale specifice într-un quantum mai mic decât rata maximă a taxei convenită în listele de concesiuni la OMC ale Comunității nu poate fi considerată un mijloc mai puțin constrângător. Acesta nu ar fi adecvat pentru îndeplinirea cu aceeași eficacitate a obiectivelor de politică comercială ale Comunității.

c) Ajustarea valorii taxei vamale specifice în funcție de categoriile de calitate

113. În sfârșit, instanța de trimitere atrage atenția că la aplicarea taxei vamale specifice nu se are în vedere o diferențiere în funcție de diferitele categorii de calitate a ciupercilor. Astfel, s-a pus problema dacă taxa vamală specifică în quantum de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere trebuie considerată ca fiind vădit necesară întrucât nu deosebește conservele de ciuperci în funcție de categorii de calitate.

114. În opinia noastră, răspunsul la această întrebare trebuie să fie de asemenea negativ.

115. Mai întâi, trebuie să atragem atenția că o taxă specifică nu este disproporționată numai pentru motivul că nu prevede o rată fixă pentru categorii diferite de calitate ale aceluiași produs. Problema necesității unei rate fixe depinde de o serie de circumstanțe și, printre altele, de cât de adecvată este taxa pentru a îndeplini cu eficacitate obiectivele⁴⁹.

116. În cazul de față, utilizarea unei rate fixe nu pare vădit necesară.

117. În primul rând, Consiliul atrage atenția asupra faptului că între diversele categorii de calitate există efecte de substituție. În cazul în care Comunitatea ar aplica taxe diferențiate corespunzător categoriei de calitate a conservelor de ciuperci, importatorii ar putea fi tentați să declare o categorie de calitate inferioară celei reale atunci când efectuează importul, pentru a beneficia de o taxă cu o valoare mai mică. Acest lucru ar trebui prevenit prin intensificarea controalelor, ceea ce ar reprezenta un efort mai mare din partea autorităților vamale.

⁴⁹ — A se vedea Hotărârea din 11 februarie 1988, The National Dried Fruit Trade Association (77/86, Rec., p. 757, punctul 29).

118. În al doilea rând, o diferențiere realizată unilateral de Comunitate între diverse categorii de calitate a conservelor de ciuperci nu ar fi la fel de adecvată pentru urmărirea obiectivelor de politică comercială. După cum am arătat deja mai sus⁵⁰, din cauza oscilațiilor considerabile de preț pentru conservele de ciuperci, nu se poate exclude ca utilizarea unei taxe mai mici pentru conservele de ciuperci de o calitate inferioară să reducă valoarea taxei vamale specifice până la limita de la care importul de conserve de ciuperci devine neatractiv din punct de vedere economic, putând avea chiar un impact mai puternic. În acest caz, importul de conserve de ciuperci din Comunitate ar deveni atractiv din punct de vedere economic, iar accesul la piața comunitară ar fi implicit ameliorat. Ar fi însă foarte dificil pentru Comunitate să negocieze cu celelalte state membre ale OMC o compensație corespunzătoare pentru o astfel de ameliorare a accesului la piață, acordată unilateral și în afara runde de negocieri.

d) Un sistem de subvenții mai important pentru producătorii comunitari

120. În sfârșit, este necesar să respingem și argumentul reclamantului din acțiunea principală, conform căruia un mijloc mai puțin constrângător poate avea în vedere o subvenționare mai importantă a producătorilor comunitari. Indiferent de chestiunea compatibilității unei astfel de măsuri cu Acordul privind agricultura, trebuie să atragem atenția asupra faptului că o măsură alternativă care poate determina eforturi financiare importante ale Comunității nu poate fi considerată fără rezerve o măsură mai puțin constrângătoare.

e) Concluzie

119. Prin urmare, o clasificare în funcție de categorii de calitate nu poate fi considerată un mijloc în mod vădit mai puțin constrângător pentru atingerea obiectivelor de politică comercială ale Comunității.

121. Având în vedere considerentele de mai sus, putem concluziona că, în afara utilizării unei taxe vamale specifice în valoare de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere, în cazul de față nu există un mijloc mai puțin constrângător pentru urmărirea obiectivelor de politică agricolă și comercială a Comunității.

50 — Punctele 109-112 din aceste concluzii.

6. Lipsa caracterului vădit nenesesar

prioritate obiectivelor de politică comercială ale Comunității într-un asemenea caz nu poate fi considerat vădit disproporționat.

C — Concluzie

122. În sfârșit, aplicarea unei taxe vamale specifice de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere nu poate fi considerată vădit disproporționată. Este adevărat că aplicarea acestei taxe poate conduce la eforturi considerabile pentru un importator. Totuși, într-un caz precum cel de față nu poate fi considerat vădit disproporționat faptul că se acordă prioritate obiectivelor de politică comercială ale Comunității. Pe de o parte, trebuie avute în vedere acele obiective de politică comercială care au fost atinse prin transformarea măsurilor de restricționare a comerțului prin taxe vamale. Pe de altă parte, nu trebuie să rămână neluat în considerare faptul că, oricum, un importator prudent nu va importa produse în Comunitate decât dacă acest lucru este profitabil din punct de vedere economic. Din acest motiv, în primul rând, vor fi afectați numai acei importatori care au făcut în mod intenționat declarații false legătură cu produsele importate sau declarații eronate. Indiferent dacă este vorba despre o acțiune intenționată sau despre o eroare, considerăm că faptul de a acorda

123. În urma examinării nu a rezultat niciun element care să susțină teza că aplicarea unei taxe specifice de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere pentru conservele de ciuperci care s-au importat în afara contingentului deschis prin Regulamentul nr. 1864/2004 în versiunea modificată este contrară principiului proporționalității.

124. În completare, trebuie să atragem atenția asupra faptului că taxa *ad valorem* nu reprezintă 18,4%, astfel cum a considerat instanța de trimitere, ci 14,9%⁵¹.

51 — A se vedea în această privință dispozițiile menționate la punctele 19-22 și 70 din aceste concluzii.

VII — Concluzie

125. Având în vedere considerațiile care precedă, propunem Curții următorul răspuns la întrebarea adresată de instanța de trimitere:

„Examinarea ratei taxei vamale specifice în valoare de 222 de euro pentru 100 kg greutate netă după scurgere, aplicabilă în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1719/2005 al Comisiei din 27 octombrie 2005 de modificare a anexei I la Regulamentul (CEE) nr. 2658/87, care se aplică pentru importurile de ciuperci conservate din genul *Agaricus* (poziția NC 20031030) în afara contingentului deschis prin Regulamentul nr. 1864/2004 al Comisiei din 26 octombrie 2004 privind deschiderea și gestionarea contingentelor tarifare pentru conserve de ciuperci importate din țări terțe, în versiunea modificată prin Regulamentul (CE) nr. 1995/2005 al Comisiei din 7 decembrie 2005 de modificare a Regulamentului nr. 1864/2004, nu a evidențiat niciun element de natură să îi afecteze validitatea în raport cu principiul proporționalității.”